

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ
(330-717)

Γνωστικό αντικείμενο
Ιστορία (ΔΕ)

Δημιουργός:
Πάσχου Ελένη
Φιλολόγος ΕΑΕ

Φυλλάδιο Εργασίας
Μπούκουρα Κλεονίκη
Φιλολόγος ΕΑΕ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (330-717)

Γενική Περιγραφή Σεναρίου

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Γενική περιγραφή περιεχομένου:

Παρεμβατική οικονομική πολιτική, εκχρηματισμένη οικονομία, μεγάλοι γαιοκτήμονες, πάροικοι, μακρινό εμπόριο, μπαχαρικά, γερμανικό πρόβλημα, αντιγερμανικό κόμμα, Πανεπιστήμιο Κωνσταντινούπολης, Θεοδοσιανός Κώδικας.

Κατά τον 4ο και 5ο αι. μ. Χ. η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία εξακολουθούσε να είναι κυρίως ένα μεσογειακό κράτος. Οι αυτοκράτορες, που είχαν την έδρα τους στην Κωνσταντινούπολη, προσπάθησαν να τονώσουν την οικονομία και να λύσουν τα πολιτικά προβλήματα της εποχής τους.

Μέτριας δυσκολίας για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες

Θεματική Ταξινόμια:

Ιστορία (ΔΕ)›Βυζαντινή και Μεσαιωνική Ιστορία› Θεσμοί, πολιτική οργάνωση και διοίκηση

Τύπος Διαδραστικότητας:

Συνδυασμός παθητικής και ενεργητικής μάθησης

Επίπεδο Διαδραστικότητας:

Μεσαίο

Εκπαιδευτική Βαθμίδα:

Γυμνάσιο

Προτεινόμενη ηλικιακή ομάδα:

6-9

9-12

12-15

15-18

18-25

25+

Εκπαιδευτικό Πρόβλημα:

Να γνωρίσουν οι μαθητές του Τμήματος Ένταξης της Β΄ Γυμνασίου σημαντικά γεγονότα των πρώτων αιώνων του Βυζαντίου (5^ο αιώνα και 6^ο αιώνα μ.Χ.) κατά τη πορεία της μετεξέλιξης του Ρωμαϊκού Κράτους. Επιπλέον, να συνεκτιμήσουν τους παράγοντες που διαμορφώνουν την πορεία του ισχυρού βυζαντινού κράτους, αντιπαραβάλλοντάς τους με τους αντίστοιχους των σύγχρονων ισχυρών κρατών.

Φάσεις Ψηφιακού Σεναρίου

ΧΡΟΝΟΣ: 90 λεπτά

Σε δύο διδακτικές ώρες

[ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ](#)

Χώρος Διεξαγωγής:

Σχολική Τάξη- Εξ΄ αποστάσεως διδασκαλία

Διδακτικοί Στόχοι:

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές τα δομικά γνωρίσματα της οικονομίας και της κοινωνίας του βυζαντινού κράτους κατά τον 5^ο και 6^ο αιώνα.
2. Να προβληματιστούν σχετικά με την απειλή των γερμανικών φύλων
3. Να ανακαλέσουν στη μνήμη τους τα πολιτιστικά έργα που υλοποιήθηκαν από τον Κωνσταντίνο Α΄ ως τον Ιουστινιανός και να τα συνδέσουν με τη νέα γνώση.

Λέξεις- κλειδιά που χαρακτηρίζουν τη θεματική του σεναρίου:

Πανεπιστήμιο

Χρυσό Νόμισμα

Θεοδόσιος

Βυζάντιο

Κωνσταντινούπολη

Γεωργοί

Γαιοκτήμονες

Αιρέσεις

Γερμανικό πρόβλημα

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΩΤΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

(330-717)

Κεφάλαιο ΠΡΩΤΟ

Α. Η ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

2. Εξελίζεις ως τις αρχές του 6^{ου} αιώνα (σελ.10-12)

Σύνδεση με τα προηγούμενα

Διάβασε τα παρακάτω:

1. Στην προηγούμενη ενότητα είδαμε ότι το Ρωμαϊκό κράτος άλλαξε και εξελίχθηκε, χάρη στον Αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Α .

Πρέπει να θυμόμαστε:

- ✓ Τον Κωνσταντίνο, πρώτο Αυτοκράτορα του Βυζαντίου
- ✓ Την ίδρυση της νέας πρωτεύουσας, την Κωνσταντινούπολη στην Ανατολή, το **330** μ.Χ.
- ✓ Την αναγνώριση της χριστιανικής θρησκείας (μέχρι τότε οι Χριστιανοί εξορίζονταν) και
- ✓ Τη δημιουργία χρυσού νομίσματος

Ο σταυρός ήταν σύμβολο της θρησκείας και του κράτους (Μουσείο Βατικανού)

Ο Θεοδόσιος Α σε νόμισμα της εποχής. (Νομισματικό Μουσείο Αθηνών)

2. Στο σημερινό μάθημα: βρισκόμαστε στον 5^ο αιώνα μ.Χ. Τα χρόνια αυτά συμβαίνουν πολύ σημαντικά γεγονότα:
  - A. Δημιουργείται μια καινούργια κοινωνική τάξη με το όνομα γαιοκτήμονες. Οι γαιοκτήμονες είναι άνθρωποι που έχουν πολλά χωράφια δικά τους και σιγά -σιγά γίνονται πλούσιοι.

Β. Επίσης, οι γαιοκτήμονες έχουν και δικό τους στρατό, γι' αυτό και ονομάζονται Δυνατοί. Έχουν τόση δύναμη που μπορούν να απειλούν τους Αυτοκράτορες του Βυζαντίου!

Γ. Οι γεωργοί αποτελούν μια δεύτερη κοινωνική ομάδα. Δεν έχουν δικά τους κτήματα, είναι φτωχοί και εξαρτώνται από τους γαιοκτήμονες. Κάποιοι από αυτούς εγκαταλείπουν τη γη και πηγαίνουν στις πόλεις.

Δ. Στις πόλεις, όμως, δεν έχουν όλοι δουλειά, με αποτέλεσμα να είναι πολύ δυσारेστημένοι και αν κάνουν εξεγέρσεις.

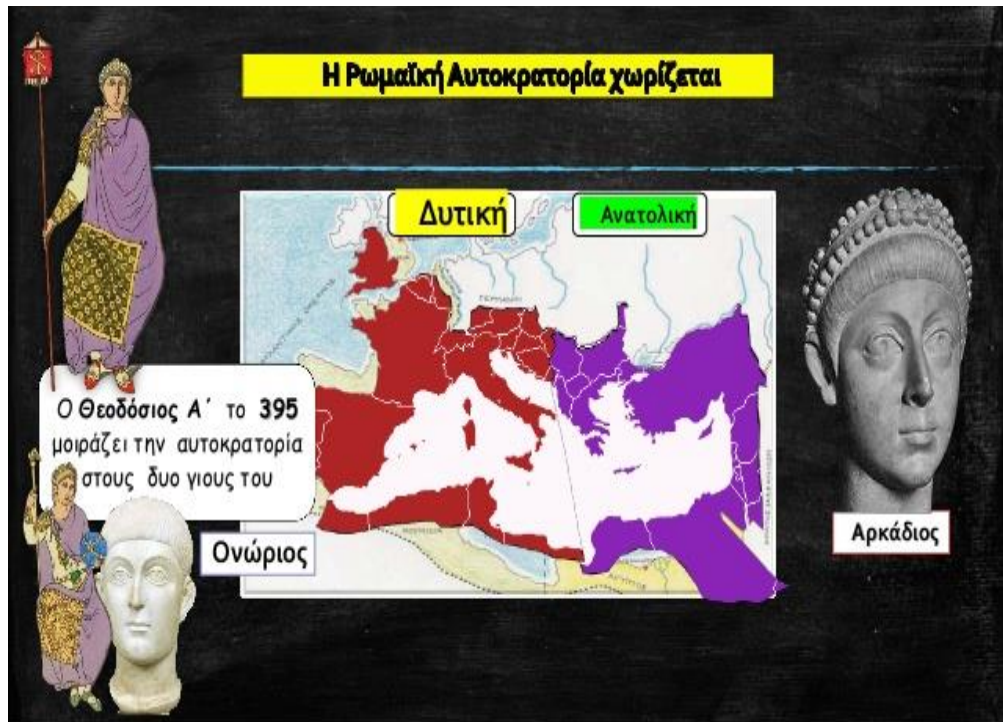
Ε. Αυτήν την εποχή εμφανίζονται και οι αιρέσεις. Οι αιρέσεις συνδέονται με τη θρησκεία. (Αίρεση είναι μια διδασκαλία για τον Θεό διαφορετική όμως από την αυθεντική θρησκεία).

Στ. Αυτήν την εποχή, επίσης, ιδρύεται το Πανεπιστήμιο της Κωνσταντινούπολης με τη διαταγή του Αυτοκράτορα Θεοδοσίου Β' στις 27 Φεβρουαρίου 425.

Λειτουργήσε μέχρι τη διάλυση του βυζαντινού κράτους. Περιλάμβανε αίθουσες διδασκαλίας αλλά και πολυτελείς βιβλιοθήκες. Ήταν ένα δημόσιο πανεπιστήμιο που ονομαζόταν «Πανδιδακτήριον», δηλαδή, αυτό ακριβώς που σημαίνει πανεπιστήμιο: διδασκαλία όλων των επιστημών.

Ζ. το Βυζαντινό κράτος είναι χωρισμένο σε δύο κομμάτια, για να διοικείται πιο καλά: στο ανατολικό και στο δυτικό.

Πηγή: <https://www.slideshare.net/christostsatsouris/2-6-79894416>

Η. Συμβαίνει, όμως και κάτι κακό: οι Γερμανοί (Γότθοι) έρχονται ως εχθροί στο Βυζάντιο. Οι Βυζαντινοί τους εμποδίζουν στο ανατολικό κομμάτι του κράτους, όμως στο δυτικό δεν τα καταφέρνουν. Έτσι, εκεί οι Γότθοι σχηματίζουν γερμανικό βασίλειο.

A. Ελέγγω τις γνώσεις

Βρισκόμαστε στον ..... αιώνα μ.Χ. Την περίοδο αυτή η πρωτεύουσα του βυζαντινού κράτους έχει ήδη μεταφερθεί από τη..... στην ..... και ονομάζεται.....

Τα χρόνια αυτά στο Βυζάντιο είναι χωρισμένο στο ..... και το ..... κομμάτι, για να διοικείται καλύτερα.

Υπάρχουν στην κοινωνία οι Γαι..... και οι Γε.....

Από τις δύο αυτές κοινωνικές τάξεις η πιο ισχυρή είναι οι .....

Οι γεωργοί είναι φτωχοί και πολλές φορές αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη γη τους και να μεταφερθούν στις.....

Όταν είναι δυσαρεστημένοι κάνουν.....

Την ίδια εποχή εμφανίζονται στη θρησκεία οι ..... και στην παιδεία τον πρώτο..... με διαταγή του Αυτοκράτορα..... Τέλος, το Βυζάντιο αντιμετωπίζει και εχθρούς: τους ..... αυτοί δεν περνάνε τα ..... τείχη, αλλά περνάνε τα Δ..... και δημιουργούν το γερμανικό.....

ΔΟΜΙΚΑ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. ΤΙΤΛΟΣ:

Τα πανίσχυρα Τείχη Της Κωνσταντινούπολης

ΥΠΕΡΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

<https://www.youtube.com/watch?v=Y6bA78dJX-Q&t=75s>

Αυτό το διαδραστικό εργαλείο περιέχει βίντεο και είναι διαθέσιμο στον παραπάνω Υπερσύνδεσμο.

2. ΤΙΤΛΟΣ:

Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία μεταμορφώνεται

Υπερσύνδεσμος:

https://e-tutor.blogspot.com/2018/07/blog-post_21.html

Αυτό το διαδραστικό εργαλείο περιέχει βίντεο και είναι διαθέσιμο στον παραπάνω υπερσύνδεσμο

3. BIBΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/371/2474,9488/>

Εξωτερικό Περιεχόμενο

4. Τίτλος :

Κωνσταντινούπολη-Η τοπογραφία της Πόλης

<http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-11115>

Εικόνα Με διαδραστικά Σημεία

Αυτό το διαδραστικό εργαλείο περιέχει βίντεο και είναι διαθέσιμο στον παραπάνω υπερσύνδεσμο

